

V L A A M S P A R L E M E N T

Zitting 2001-2002

23 januari 2002

HANDELINGEN

COMMISSIEVERGADERING

COMMISSIE VOOR ONDERWIJS, VORMING EN WETENSCHAPSBELEID

Interpellatie van de heer Julien Librecht tot mevrouw Marleen Vanderpoorten, Vlaams minister van Onderwijs en Vorming, over de organisatie van en de deelnemers aan het door de minister-president aangekondigde rondetafelgesprek betreffende het onderwijs

Met redenen omklede moties

Vraag om uitleg van de heer Jos De Meyer tot mevrouw Marleen Vanderpoorten, Vlaams minister van Onderwijs en Vorming, over de wedde van kinderverzorgsters in het kleuteronderwijs

Vraag om uitleg van de heer Kris Van Dijck tot mevrouw Marleen Vanderpoorten, Vlaams minister van Onderwijs en Vorming, over het eredoctoraat uitgereikt door de Katholieke Universiteit Leuven aan prins Filip

Vraag om uitleg van de heer Jos De Meyer tot mevrouw Marleen Vanderpoorten, Vlaams minister van Onderwijs en Vorming, over de uitvoering van CAO IV, V en VI

Vraag om uitleg van de heer Dirk De Cock tot mevrouw Marleen Vanderpoorten, Vlaams minister van Onderwijs en Vorming, over het verloop van onderwijzend personeel in de scholen van de Brusselse regio

Commissie voor Onderwijs, Vorming en Wetenschapsbeleid

Woensdag 23 januari 2002

VOORZITTER : De heer Gilbert Vanleenhove

– *De interpellatie wordt gehouden om 10.20 uur.*

Interpellatie van de heer Julien Librecht tot mevrouw Marleen Vanderpoorten, Vlaams minister van Onderwijs en Vorming, over de organisatie van en de deelnemers aan het door de minister-president aangekondigde rondetafelgesprek betreffende het onderwijs

De voorzitter : Aan de orde is de interpellatie van de heer Librecht tot mevrouw Vanderpoorten, Vlaams minister van Onderwijs en Vorming, over de organisatie van en de deelnemers aan het door de minister-president aangekondigde rondetafelgesprek betreffende het onderwijs.

De heer Librecht heeft het woord.

De heer Julien Librecht : Mijnheer de voorzitter, mevrouw de minister, collega's, recent hebben we vernomen dat er een rondetafelgesprek omtrent onderwijs wordt georganiseerd. Het Vlaams Blok zou echter geweerd worden bij deze gesprekken. We zijn zo vrij daar enkele bedenkingen en vragen aan te verbinden.

Vooreerst begrijpen we de ongeziene haast en de verbale oppervlakkigheid niet waarmee zo'n uitermate belangrijk initiatief wordt gelanceerd. Van enige zinnige opbouw, verantwoorde voorbereidingsperiode of planmatige aanpak van een open en pluralistisch gesprek schijnt geen sprake te zijn. Integendeel, zo'n grootschalig en veelomvattend gegeven wordt blijkbaar met een zekere nonchalance aangekondigd, om daarna meteen weer te verdwijnen in de coulissen van geheimdoenerij en hermetisme. Navraag bij het departement Onderwijs omtrent de aard, de agenda, het tijdstip en de plaats van het gesprek werd zelfs niet beantwoord.

Ten tweede hebben we de grootste moeite met het feit dat dit debat en de besluitvorming plaatsvinden buiten het parlement in een geselecteerde en voorgeprogrammeerde groep van partijen en organisaties. Het parlement zou alleen achteraf bij een stemming de elders genomen beslissingen mogen bekrachtigen.

De uitsluiting van een belangrijke politieke formatie is eens te meer een stap in de eigengereide, maatschappijnegerende politiek van deze regering. We vragen ons af of in een democratisch bestel een belangrijke groep Vlaamse ouders kan worden uitgesloten, en of die ouders dan geen recht hebben op een stem bij de bespreking van de welvaart en de toekomst van hun kinderen. Deze maatregel is absoluut ondemocratisch en gaat in tegen elk politiek fatsoen en elke politieke deontologie.

Wars van enige vorm van eigenwaan durf ik in alle bescheidenheid te herinneren aan onze loyale, constructieve en positieve houding in de commissie voor Onderwijs, en op onze gefundeerde en genuanceerde visie op onderwijs en opvoeding.

Mevrouw de minister, aansluitend op deze bedenkingen wil ik u dan ook vragen op welke concrete motieven deze uitsluiting steunt. Welke meerwaarde voor het Vlaams onderwijs en voor de opvoeding meent u ermee te bereiken ? Ik waardeer uw eerlijkheid in de commissie. Onze vragen worden altijd beantwoord, soms zeer uitvoerig. Vindt u echter niet dat de door bepaalde groepen vooropgestelde politieke consequenties wel eens een averechts effect kunnen hebben ? Moeten we ons er niet eindelijk bewust van worden dat de mensen buiten het parlement en de politieke belangengroepen steeds meer beginnen te beseffen wat hier gaande is, en daar terecht standpunten aan durven te verbinden ?

Vindt u niet dat de zorg voor een kwaliteitsvol en evenwichtig onderwijs boven elk politiek eigenbe-

Librecht

lang moet staan ? Vindt u niet dat, vooral in dit bij uitstek sociaal en volksopvoedend departement, alle meningen en ideeën en elke positieve inbreng aan bod moet kunnen komen ? Moet vooral het onderwijsbeleid niet boven elke groeps- en partijpolitiek staan en inspraak verlenen aan alle democratisch verkozen vertegenwoordigers van het volk ?

De voorzitter : Mijnheer Librecht, u stelt dat het parlement alleen bij een stemming de elders genomen beslissingen mag bekrachtigen. Mocht dat waar zijn, dan zou ik er als voorzitter ook ten zeerste tegen protesteren. Het parlement moet altijd het laatste woord hebben, en dat zal het ook nu hebben. Bijgevolg zullen alle meningen in de commissie aan bod moeten kunnen komen. Dat doet niets af aan de grond van uw interpellatie, maar de democratie moet ook hier steeds gewaarborgd blijven. Het is mijn taak als voorzitter daarover te waken.

De heer Martens heeft het woord.

De heer Luc Martens : Mevrouw de minister, ik maak graag van deze interpellatie gebruik om terug te komen op de grond van een interpellatie die we vroeger al hebben gehouden toen u een gesprek aankondigde over een hertekening van het onderwijslandschap.

We zijn sindsdien natuurlijk niet veel duidelijker geworden. U was toen een beetje bitsig. Ik stelde dat er een tekst was, maar u weerlegde dat. U zei dat ik in uw kabinet mocht komen zoeken. Die discussie zal ik nu niet heropenen. Naderhand heb ik mij verder geïnformeerd. Het bleek dat ik toch niet helemaal fout zat. Dat is echter een welles-nietes-discussie waar we ons nu niet verder in zullen verdiepen.

Er blijft in ieder geval wel een behoefte aan duidelijkheid. U stuurt een uitnodiging, en u hebt die uitnodiging nu herhaald. In wezen weten de partijvoorzitters echter niet echt wat er ter tafel ligt. Misschien zijn ze daar ook niet eens vragende partij voor. U nodigt immers uit. We kunnen er dus van uitgaan dat u met een aantal vragen en problemen zit waarvoor u de partijvoorzitters rond de tafel wilt krijgen om een oplossing te vinden. U wilt een soort pact of overeenkomst bereiken. Vermoedelijk moet dat een zeer belangrijke overeenkomst zijn, want anders moet er niet op dat niveau worden geworven. Die overeenkomst moet misschien het draagvlak kunnen bieden om bepaalde wijzigingen

door te voeren ten opzichte van wat vandaag in de Grondwet is ingeschreven.

Dat zijn natuurlijk allemaal slechts vermoedens die wij impliciet kunnen lezen in een aantal debatten die de voorbije weken zijn gevoerd. Als dusdanig is daar echter geen klaarheid over. Met enig cynisme zouden we kunnen zeggen dat de agenda niet klaar is, maar dat de achterliggende agenda des te klarerder is.

Voor ons blijft in ieder geval de vraag wat daarvan de agenda is. Die agenda moet immers niet binnenskamers worden uitgesproken, maar moet in alle openheid kunnen worden verduidelijkt. Als iemand wordt uitgenodigd voor een overleg, is het aangenaam te weten waarvoor hij komt. Anders weet hij immers niet hoe hij zich moet voorbereiden en waarop hij zijn gedachten moet oriënteren.

Mevrouw de minister, ik zeg al deze zaken met des te meer klem om de volgende reden. In het weekend dat minister-president Dewael over een rondetafel sprak, dachten we even dat daar het grote overleg zou plaatsvinden. De maandag daarna lazen we in De Standaard echter een interview met u waarin u herbevestigt dat er wel degelijk ook nog een gesprek volgt over de hertekening van het onderwijslandschap.

Onvermijdelijk rijst dan de vraag hoe het ene zich verhoudt ten opzichte van het andere. Waarover zult u willen spreken en waarover zal minister-president Dewael willen spreken ? Wie zijn uw gesprekspartners en wie zijn de gesprekspartners van de heer Dewael ? Hoe zit het met de respectieve einddoelstellingen ? Hoe zit het met de timing ? Passen die dingen in elkaar ? Op welk niveau wordt beoogd een bepaalde consensus te bereiken over wat dan ook ?

Mevrouw de minister, u begrijpt dus dat hierover nog heel wat onduidelijkheid heerst. Zonder mijn mening te willen uiten over wie aan tafel moet zitten, met inbegrip van welke partijen dat moeten zijn, blijft hoe dan ook voor mij en mijn partij de volgende vraag spelen : wat zal in dit alles de rol van het parlement zijn ?

Het is immers duidelijk dat dit soort overleg uit het verleden stamt, uit de periode van de oude, verfoeide politieke cultuur. Deze meerderheid stelde echter dat men die binnenskamers gesprekken niet meer wilde en dat men ook 's avonds laat of 's nachts zeker niet meer zou vergaderen. Dat was uit den boze. De vertegenwoordigers van de meerderheid waren immers gezinsvriendelijke jongens

Martens

en meisjes die 's avonds om zes uur thuis wilden zijn om manlief of vrouwlief te kunnen opvangen.

Dat is natuurlijk een zeer waardevolle ambitie, die we ook graag steunen. Het is zelfs een van de hoofdpunten van ons programma. We staan daar dus helemaal achter. We stellen echter vast dat de praktijk ondertussen helemaal anders is geworden. Er wordt wel degelijk tot de vroege morgen overleg gepleegd. Hier wordt in ieder geval teruggegrepen naar een methode die herinneringen oproept naar het vroegere binnenskamers overleg.

In het parlement zitten de verkozenen van het volk samen. Sommige partijvoorzitters zijn niet eens verkozen door het volk. Ze hebben dus geen publieke legitimatie. Ze zijn niet onder het Caudijnse juk van de kiezer gegaan. Daarom vind ik dat de verkozenen des volks a fortiori het recht hebben om in het daartoe bestemde gremium duidelijkheid te krijgen. Ik hoop dat we nu van u die duidelijkheid krijgen.

Mogelijk is de tekst nog niet volledig klaar. We zijn echter wel al twee of drie maanden verder. Ik neem aan dat u zich niet onledig hebt gehouden. Er zal dus toch wel al een interessant werkstuk ter tafel liggen, dat het uitgangspunt zou kunnen zijn van een discussie, desgevallend ook op het niveau van het parlement.

De voorzitter : De heer Van Baelen heeft het woord.

De heer Gilbert Van Baelen : Mijnheer de voorzitter, het is niet de eerste keer dat de heer Martens vragen stelt inzake de procedure. Ik heb er geen enkel probleem mee dat het Vlaams Blok buiten het parlementaire gremium niet wordt betrokken bij de gesprekken over de hervorming van het onderwijslandschap. Dat wil ik zeer duidelijk stellen.

Ik ben het wel eens met de heer Martens wanneer hij procedurele vragen stelt over de plaats en de rol van het parlement in deze aangelegenheid. Het parlement kan en moet uiteraard altijd bij de zaken betrokken worden.

Ik begrijp dat er volgende week in dit parlement trouwens een actualiteitsdebat over de procedure – vermoed ik – zal worden gehouden. In feite weet ik niet wat het Bureau daar als inhoud aan wil geven. Ik stel me daar grote vragen bij.

De voorzitter : Het zal gaan over alles wat momenteel in het onderwijslandschap gaande is.

De heer Gilbert Van Baelen : Als men alles over onderwijs in een actualiteitsdebat steekt, krijgt men eigenlijk niets. Alles is dan niets. Ik vind het niet meer dan normaal dat men het parlement als eerste en uiteindelijke partner bij de zaken betreft. Ik vraag me echter wel af wat de bedoeling is van dat actualiteitsdebat.

De heer Martens had dus vragen over de agenda van zowel de conferentie als het initiatief van minister Vanderpoorten. Ik sluit me bij hem aan, in die zin dat ik daar zelf ook duidelijkheid over wens. Ik veronderstel ook dat die duidelijkheid vandaag zal komen of toch zeker in het gesprek met de partijvoorzitters dat eerstdaags is gepland.

Mevrouw de minister, ik heb in ieder geval de volgende vragen. Wat is de afstemming tussen enerzijds uw initiatief en anderzijds de conferentie waartoe minister-president Dewael oproept ? Zit er een taakafbakening of een overvloeijsysteem in ? Wat zit erin en wat zit er niet in ?

Mijnheer Martens, ik ben het niet met u eens inzake de agendasetting. Indien de minister een agendasetting zou hanteren, dan zou worden geschoten op wat er wel en wat er niet instaat. Ik hoop dat we een open discussie kunnen voeren.

De heer Luc Martens : Mijnheer Van Baelen, ik ben het niet eens met uw redenering. Het is toch niet omdat de minister een agenda heeft, dat die per definitie gesloten is ? Het is toch goed mogelijk dat ze het nuttig vindt een aantal punten samen te bespreken.

De heer Gilbert Van Baelen : Mijnheer Martens, ik ben het daarmee eens, maar een agendasetting kan ook anders worden geïnterpreteerd. Het is inderdaad goed dat alles op elkaar wordt afgestemd. Uiteraard komt ook dit parlement aan bod, want eventuele afspraken zullen een decretale weerslag hebben.

Over de andere actoren van de onderwijswereld zegt u niets. Het is de bedoeling van de minister-president om ook hen uit te nodigen op de conferentie, want iedereen moet aan bod kunnen komen. De parlementsleden moeten beslissen op welk moment ze ook aan de tafel gaan zitten. Doen we dat van bij het begin, of trekken we onze conclusies uit de conferentie die door de rest van het veld wordt gehouden ? Ik hoop dat we het gesprek van in het begin samen zullen voeren.

De voorzitter : De heer Moreau heeft het woord.

De heer André Moreau : Mijnheer de voorzitter, mevrouw de minister, dames en heren, ik wil niemand de les spellen, maar in de politiek moet worden getracht om zo realistisch mogelijk te zijn. Het is toch voor iedereen duidelijk dat er heel wat beweegt in de onderwijswereld en dat belangrijke beslissingen op komst zijn.

Bij de discussie wordt nu het gehele onderwijsveld betrokken. Alle netten en scholen werken heel hard aan de inhoud en de kwaliteit. Ik vel geen oordeel, maar ik stel vast dat ze zich ook steeds meer profileren.

In een parlementaire democratie heeft elk verkozen parlamentslid het recht om zijn of haar mening te zeggen. We moeten dit recht met zijn allen verdedigen. Ook in deze commissie heeft elk lid het recht om het woord te voeren. We mogen echter niet vergeten dat de partijen belangrijke instrumenten zijn die op bepaalde ogenblikken een rol spelen. We mogen daar niet minachtend over doen, het is nu eenmaal een onderdeel van de politiek.

Dat sluit echter niet uit dat ook alle andere actoren belangrijk zijn. Ook zij moeten allemaal een rol spelen. De netten zijn belangrijke actoren – ik denk aan de leiders van het vrij onderwijs en van het gemeenschapsonderwijs -, omdat ze over veel macht beschikken en veel zeggenschap hebben.

Het verkozen parlement, de meest democratische actor, moet een inbreng hebben en zal uiteindelijk de eindbeslissing nemen. Veel hangt echter van ons af : we moeten het woord durven voeren en we moeten in eer en geweten stemmen over de eindbeslissing. Ik wil geen spelletje spelen waarbij sommigen worden bevoordeeld en anderen benadeeld, ik wil alleen meedoen aan een eerlijk spel.

Ik geloof in de minister en zal haar blijven steunen. Als er mensen zijn die meer macht hebben dan haar, dan heb ik de moed om dat persoonlijk te vertellen aan de betrokkenen.

De voorzitter : De heer De Meyer heeft het woord.

De heer Jos De Meyer : Mijnheer de voorzitter, uiteraard hebben we er geen probleem mee dat wordt nagedacht over de toekomstvisie voor het onderwijs in Vlaanderen. Dat dit gebeurt in samenspraak met alle actoren uit de onderwijswereld, is positief, zeker indien ook rekening wordt gehouden met hun inbreng in het debat. Het zou trouwens een verandering inhouden in vergelijking met

het recente verleden. (*Opmerkingen van de heer Gilbert Van Baelen*)

Het is belangrijk dat de commissie voor Onderwijs haar rol kan spelen. Als de visieteksten er zijn, hoop ik dat wij de feiten niet achterna hollen, maar dat we van bij het begin bij het debat worden betrokken. Het zou niet slecht zijn de minister-president uit te nodigen om het initiatief toe te lichten. Ik vraag de commissieleden dit idee te steunen. Zo worden we van bij het begin goed geïnformeerd. Uiteraard speelt de minister van Onderwijs daarin ook haar rol. Ik merk echter dat de minister-president hierin het voortouw neemt.

De voorzitter : We moeten daar nu geen beslissing over nemen. We kunnen die vraag op een ander tijdstip voorleggen aan de commissie.

De heer Librecht heeft het woord.

De heer Julien Librecht : Mijnheer de voorzitter, ik relativeer en nuanceer deze zaken zeer sterk. Misschien ben ik daarom een slecht 'politieker', maar nog geen slecht politicus.

Gesprekken, debatten en hoorzittingen bereiden allemaal de besluitvorming voor. Indien daarbij een belangrijke oppositiepartij wordt uitgesloten, dan is er een grote leemte.

Ik wens niet verder in te gaan op bepaalde opmerkingen. Toch zou ik graag weten hoe de commissieleden zich zouden gedragen indien de maatregelen die nu tegen ons zijn gericht, hen te beurt zouden vallen. Geachte collega's, ik vraag u goed na te denken over deze houding. Dat geldt ook voor de toekomst. U moet luisteren naar wat gezegd wordt in de wereld buiten dit parlement.

Tijdens de nieuwjaarsperiode heb ik uit onverdachte hoek een wenskaartje gekregen. Daarop stond : 'Er bestaat geen ergere vorm van onverdraagzaamheid dan degene die in naam van de verdraagzaamheid anderen het zwijgen probeert op te leggen'.

De voorzitter : Minister Vanderpoorten heeft het woord.

Minister Marleen Vanderpoorten : Mijnheer de voorzitter, geachte leden, de zes schriftelijke vragen van de heer Librecht behelzen in feite één onderwerp, namelijk de vraag waarom zijn partij niet werd uitgenodigd. Mijnheer Librecht, ik heb ervoor gekozen een consultatie en discussie aan te gaan met de democratische partijen en de democratische actoren in de onderwijssector over een

Vanderpoorten

langetermijnvisie in het onderwijs. Zoals de voorzitter al heeft gezegd, betekent dit uiteraard niet dat, zoals u suggereert, het parlement wordt omzeild.

Alles wat uit de discussies naar voren komt en zal worden geïmplementeerd, zal uiteraard de weg van de gewone besluitvorming volgen en op een bepaald moment worden voorgelegd aan het parlement. Het Vlaams Parlement zal moeten oordelen of dat op die manier kan worden uitgevoerd. Het ene doet absoluut geen afbreuk aan het andere. Het parlement is wat het is. Bij discussies en consultaties kunnen we echter nog steeds kiezen voor die actoren en partijen die we verkiezen.

De partijvoorzitters worden morgen bijeengeroepen zodat we hen de huidige situatie en knelpunten in het onderwijs kunnen verduidelijken. Iedereen kan vaststellen dat er heel wat verklaringen worden afgelegd. Diegenen die dat doen, weten niet altijd waar we in de commissie voor Onderwijs mee bezig zijn, wat de stand van zaken is, enzovoort. Het is mijn plicht om op het moment dat het onderwijs heel wat uitdagingen moet aangaan, de partijvoorzitters ook eens te confronteren met de reële knelpunten.

Zo is er bijvoorbeeld de implementatie van ICT, dat een heel ander concept tot stand kan brengen. Daarnaast is er de studie over de objectieve verschillen. Wij weten wat daarin staat. We hebben die zaak besproken. We willen de voorzitters een situatieschets geven, de problemen opsommen, zeggen waarmee we concreet bezig zijn. Daarna zullen we hen vragen om samen, over de – democratische – partijgrenzen heen, een constructieve dialoog op te zetten. Zo vergroot de kans om een ruim draagvlak te creëren, waardoor zaken kunnen worden gerealiseerd.

Er wordt veel gesproken over de nieuwe financiering van het onderwijs en over netoverschrijdende samenwerking. Daar moet uitgebreid over worden gediscussieerd. Ik ben er echter ook van overtuigd dat dit maar kans op slagen heeft als er een ruim draagvlak voor te vinden is. De vergadering van morgen met de partijvoorzitters heeft als doel dit duidelijk te maken, en hen dan uit te nodigen om samen een rondetafelconferentie te organiseren. Welke agenda die heeft en welke deelnemers er zullen zijn, zal morgen worden besproken. Ik wil die agenda niet beperken. Ik ben er wel van overtuigd dat we moeten spreken over die samenwerking en over de financiering. Maar dat zijn mijn

punten. Elke deelnemer zal die agenda kunnen aanvullen. Waarschijnlijk zal er morgen een discussie worden gevoerd over welke elementen er aan bod moeten komen. We moeten samen bekijken wie al dan niet wordt uitgenodigd op die conferentie. Het ene heeft dus te maken met het andere.

Gezien het enorme belang dat het onderwijs heeft voor de maatschappij, moeten de partijvoorzitters hier eerst bij worden betrokken. Dan gaan we verder met de rondetafelconferentie. Ik sluit niet uit dat er tussentijds moet worden teruggekoppeld. Dat zullen we morgen dan wel beslissen. Het is mijn bedoeling dat de vergadering van morgen heel open wordt: iedereen zal er zijn mening kunnen geven over het onderwijs. Ik heb geen verborgen agenda. Ik weet niet of er anderen zijn die een verborgen agenda hebben, maar ik heb nooit een verborgen agenda. Ik stel me meestal vrij open op. Dat maakt me vaak ook kwetsbaar. Maar ik zal nooit diegenen steunen die er blijk van geven wel een verborgen agenda te hebben.

Een toekomstig onderwerp zal ook de maatschappelijke opdracht van het onderwijs zijn. De laatste tijd heeft men het bijvoorbeeld heel veel over de verschuiving van opdrachten en taken van de ouders naar de school. Dat geeft heel wat complicaties voor die scholen. De vraag is: hoe zien we dat op een iets langere termijn? Daar moet een heel ruim maatschappelijk debat over worden gevoerd. Dat kan het best concreet tijdens een rondetafelconferentie gebeuren.

Ik moet het nog iets ingewikkelder maken dan het momenteel misschien al lijkt. Ondertussen ben ik immers begonnen met gesprekken met vakbonden, koepels van inrichtende machten en directieverenigingen van het basisonderwijs, over de vraag wat er op heel korte termijn moet gebeuren inzake de concrete invulling van de basisscholen. Dan heb ik het over de omkadering: het administratieve, de zorgtaken enzovoort. Dat gaat over heel concrete dingen, die eigenlijk moeten worden bekeken vanuit het microniveau, vanuit de school zelf.

Het lijkt me nooit de bedoeling te zijn geweest die zaken te bespreken op een rondetafelconferentie. Daar gaan we het niet hebben over de vraag hoeveel uren administratieve omkadering of zorgtaken een school nodig heeft. Ook voor die gesprekken werd een discussiedocument opgesteld ten behoeve van die actoren. Dat document kan ik u bezorgen. Daar werk ik ondertussen aan verder. Het is immers de bedoeling op 1 september 2003 al een en ander te realiseren in de scholen. De rondetafelconferentie heeft daar niets mee te maken, die

Vanderpoorten

houdt zich immers bezig met een langeretermijnvisie. Ik meld dit maar omdat er misschien iets over zal verschijnen in de pers, dat de vraag zal doen rijzen hoe dit zich onderling verhoudt.

De voorzitter : Het zou nuttig zijn mochten we die tekst kunnen krijgen.

Minister Marleen Vanderpoorten : Ik zal u die tekst bezorgen. Het gaat over een discussienota met tien denksporen waaraan vragen gekoppeld zijn. Ik heb het nuttig geoordeeld om niet een tekst te schrijven waarin ik gewoon mijn opinie geef. Ik wil van de scholen horen wat zij de goede schaal-grootte van een school vinden, zowel minimaal als maximaal, van welke taken en lestijdpakketten er sprake moet zijn enzovoort. Ik weet natuurlijk ook wel dat alles samenhangt. In het onderwijs heeft alles te maken met financiering. Maar we moeten toch een onderscheid maken tussen de visie op heel korte termijn en een langeretermijnvisie, een visie op de toekomst van het onderwijs.

Over het concreet invullen van een basisschool moeten we geen maatschappelijk debat voeren met heel veel externe spelers, terwijl het wel goed is die externe spelers te betrekken bij de rondetafelconferentie.

Ik hoop dat ik zo een en ander heb verduidelijkt. Uit reacties tijdens andere vergaderingen leid ik af dat sommige zaken niet steeds duidelijk zijn, hoewel we er wel over communiceren. Een van de moeilijkste aspecten in het onderwijsbeleid is immers dat er zoveel actoren zijn. Iedereen volledig inlichten is een heel moeilijke taak. We zijn daar dagelijks mee bezig en denken dat de dingen duidelijk zijn voor de buitenwereld. Ik ben eigenlijk dankbaar voor deze vragen. Ze hebben me de kans geboden om een en ander te verduidelijken.

De voorzitter : De heer Librecht heeft het woord.

De heer Julien Librecht : Mevrouw de minister, ik dank u voor uw antwoord. Toch ben ik teleurgesteld. In uw antwoord op mijn vraag tref ik niet veel meer aan dan enkele clichés. Ik stel vast dat u nu ook in de tang zit van groepen die deze clichés voortdurend hanteren.

Op mijn vragen over de uitsluiting van toch een belangrijke oppositiepartij heb ik geen antwoord gekregen. Ik had gevraagd welke meerwaarde voor het Vlaams onderwijs en opvoeding u hiermee meende te bereiken. Ik vroeg of in een democra-

tisch bestel een belangrijke groep Vlaamse ouders echt kunnen worden uitgesloten bij besprekingen. Ze hebben toch het recht om deel te nemen aan besprekingen over de welvaart en de toekomst van hun kinderen ? Dan heb ik het over het bespreken en zelfs nog niet over het stemmen. Ik zal waarschijnlijk toch geen antwoord krijgen op deze vragen. Mijn fractie zal hierover dan ook een motie indienen.

De voorzitter : De heer Huybrechts heeft het woord.

De heer Pieter Huybrechts : Ik zou me even bij de heer Librecht willen aansluiten. De minister zal morgen de voorzitters van de traditionele partijen ontvangen. De voorzitter van het Vlaams Blok, met 600.000 kiezers nog steeds de derde grootste partij van Vlaanderen, wordt hierbij op een ondemocratische manier uitgesloten.

Mevrouw de minister, u kunt beter zwijgen over begrippen als democratie en een open beleid. U misbruikt en verkracht deze begrippen. Ik betreur tevens de onverdraagzame houding van de heer Van Baelen. Ik wens wel de heer Moreau te bedanken voor zijn eerlijkheid en zijn democratische houding.

De voorzitter : De heer Martens heeft het woord.

De heer Luc Martens : Ik ben zeer blij met de verduidelijking die de minister heeft gegeven. Mijn vragen zijn niet op wantrouwen gebaseerd. Wie gesprekken tot een goed einde wil leiden, moet alle partners duidelijk kunnen zeggen wat van hen wordt verwacht. Ze moeten weten waarover de gesprekken zullen gaan, wat er op inhoudelijk vlak van hen wordt verwacht en hoe ze zich hierop kunnen voorbereiden.

Dat de Vlaamse regering zich met betrekking tot het onderwijs op middellange termijn wenst te engageren, is mijns inziens een goede zaak. De Vlaamse regering kan niet blijven zeggen dat het onderwijs belangrijk is zonder terzake substantiële inspanningen te leveren. Hoewel deze inspanningen niet louter budgettair mogen zijn, zijn het precies de budgettaire elementen die een wezenlijke kracht ontwikkelen. Ons inziens is deze kracht de substantiële grondstof die Vlaanderen zal toestaan om in de wereld een belangrijke bijdrage te blijven leveren.

De geplande gesprekken zullen in elk geval een interessant forum bieden. Dat er ondertussen, op

Martens

zeer korte termijn, tevens parallelle gesprekken worden gevoerd, is in mijn ogen geen probleem.

Ik heb vernomen dat er op het kabinet van de minister van Onderwijs of op het kabinet van de minister-president ook een werkgroep vergadert die is samengesteld uit leerkrachten en mensen uit verschillende invalshoeken. Het gaat hier blijkbaar om een denkgroep over de herwaardering van de leerkracht. Het rapport inzake de verloning van de leerkracht is hierbij al aan bod gekomen. Ik vraag me af welke rol die werkgroep speelt ten aanzien van de geplande parallelle gesprekken.

Minister Marleen Vanderpoorten : Deze werkgroep is gegroeid uit de administratie en wordt door mensen van de administratie geleid. Zij hebben een aantal personen in de sector geselecteerd om over de herwaardering van de leerkracht te discussiëren. Deze werkgroep zal in dit verband een rapport opstellen dat hier zal worden voorgelegd. Deze werkgroep bespreekt enkel de specifieke problematiek van de herwaardering van de leerkracht.

De voorzitter : De heer Moreau heeft het woord.

De heer André Moreau : Aangezien de politiek soms zeer ingewikkeld in elkaar zit, kan ik begrijpen dat bepaalde mensen zich daar voortdurend vragen bij stellen. De partijen vormen de segmenten van de politiek. De relaties tussen de verschillende partijen wijzigen voortdurend.

Als gewoon volksvertegenwoordiger wil ik me niet in de plaats van de minister stellen. De bevoegde mensen dragen de verantwoordelijkheid voor de samenstelling van de rondetafelconferentie. Zij hebben momenteel de macht om dergelijke beslissingen te nemen. Aangezien ik hier als Vlaams volksvertegenwoordiger volledig buitensta, wil ik me hier niet over uitspreken.

Alle betrokkenen moeten leren hoe de politiek precies werkt. Ze moeten de beslissingen leren aanvaarden. De voorzitter van het Vlaams Parlement heeft terzake duidelijk gezegd dat het Vlaams Parlement, de meest democratische actor, de eindbeslissing zal nemen. Zoals in het intern reglement is voorzien, zal elke volksvertegenwoordiger de nodige spreektijd krijgen. Niemand heeft bijgevolg een goede reden om zich gefrustreerd te voelen. Aangezien iedereen uiteindelijk de kans krijgt om te spreken, zou ik deze kwestie niet te fel willen

overroepen. Ik stel vast dat alles in dit land nog vrij democratisch verloopt.

De voorzitter : De heer Demeulenaere heeft het woord.

De heer Julien Demeulenaere : Ik wil niet dat de vertegenwoordigers van het Vlaams Blok me verkeerd begrijpen. Ik heb met niemand van die mensen persoonlijke problemen. Ik probeer steeds met iedereen overeen te komen.

Ik wil er evenwel op wijzen dat iemand die een vergadering belegt, uitnodigt wie hij wil. Wie in zijn eigen huis vergadert, zal de mensen waarvan hij vermoedt dat ze zijn huis willen vernielen wellicht niet uitnodigen. Deze eenvoudige voorstelling van zaken beklemtoont de essentie van de zaak. De volksvertegenwoordigers van het Vlaams Blok worden niet als personen bekeken of beoordeeld. Iedereen kijkt naar de partij in haar geheel.

Hoewel de minister enkel de mensen uitnodigt die zij wil uitnodigen, worden alle eindbeslissingen uiteindelijk hier genomen. Alles wordt uiteindelijk hier beslist.

De voorzitter : De heer Librecht heeft het woord.

De heer Julien Librecht : Mijnheer de voorzitter, alle gesprekken en debatten over onderwijs zowel hier als elders, geven een richting aan en leiden tot besluitvorming. Als we daarvan worden uitgesloten, is er een leemte in die besluitvorming.

De voorzitter : De heer Van Baelen heeft het woord.

De heer Gilbert Van Baelen : Ik wil voor alle duidelijkheid stellen dat ik op geen enkel ogenblik van mijn partijgenoten heb gehoord dat ze wensen dat het Vlaams Blok mee aan de tafel gaat zitten.

Met redenen omklede moties

De voorzitter : Door de heren Van Baelen, Van Dijck, Ramon, Van Nieuwkerke en De Cock, door de heer Martens en door de heren Librecht, Huybrechts en mevrouw Dillen werden tot besluit van deze interpellatie met redenen omklede moties aangekondigd. Ze moeten zijn ingediend uiterlijk om 17 uur op de tweede werkdag volgend op de sluiting van de vergadering.

Het parlement zal zich daarover tijdens een volgende plenaire vergadering moeten uitspreken.

Voorzitter

Het incident is gesloten.

Vraag om uitleg van de heer Jos De Meyer tot mevrouw Marleen Vanderpoorten, Vlaams minister van Onderwijs en Vorming, over de wedde van kinderverzorgsters in het kleuteronderwijs

De voorzitter : Aan de orde is de vraag om uitleg van de heer De Meyer tot mevrouw Vanderpoorten, Vlaams minister van Onderwijs en Vorming, over de wedde van kinderverzorgsters in het kleuteronderwijs.

De heer De Meyer heeft het woord.

De heer Jos De Meyer : Mijnheer de voorzitter, mevrouw de minister, dames en heren, sinds 1 september 2000 wordt in uitvoering van CAO V geleidelijk aan een hogere weging toegepast van de kleuters van 2,5 tot 3 jaar voor de berekening van het aantal personeelsleden. Daaraan gekoppeld kunnen in het gewoon kleuteronderwijs ook kinderverzorgsters werken. Dat was een goede stap om het tekort aan leerkrachten op te vangen, maar de maatregel had op het terrein weinig effect. In CAO VI werd deze maatregel aangepast. Sinds dit schooljaar hebben een aantal kinderverzorgsters de overstap gemaakt van crèches of andere inrichtingen naar het onderwijs.

Nu blijkt er in de wedde van kinderverzorgsters een grote ongelijkheid te bestaan als gevolg van het al dan niet in aanmerking nemen van anciënniteit. Van kinderverzorgsters die vanuit een gemeentelijke crèche komen, worden de gepresteerde dienstjaren wel in aanmerking genomen voor de berekening van de wedde. Prestaties als kinderverzorgster in privé-crèches worden niet in aanmerking genomen. Deze ongelijkheid komt als zeer onrechtvaardig over.

Vandaar dat ik de minister enkele vragen wil stellen. Bestaat er een verschil in het in aanmerking nemen van de anciënniteit van kinderverzorgsters ? Zo ja, is de minister van oordeel dat deze ongelijkheid moet worden weggewerkt ? Welke maatregelen kunnen er worden genomen om kinderverzorgsters met een gelijklopend beroepsverleden een meer gelijke verloning te geven, en binnen welk termijn is dat mogelijk ?

De voorzitter : De heer Martens heeft het woord.

De heer Luc Martens : Mijnheer de voorzitter, mevrouw de minister, ik wil de vraag van de heer De Meyer uitbreiden. Dit illustreert de problematiek van de zij-instromers. Het tekort aan leerkrachten gebruikt u als hoofdargument om de TBS 55+ doorbreken. Het verbaast me dan ook dat er niet wordt geprobeerd om het tekort op een andere manier op te vangen. Een van de mogelijkheden ligt bij die zij-instromers. Het is dan ook belangrijk dat hun verworven ervaring wordt gevaloriseerd. Het moet echter verder gaan. Ik denk onder meer aan de herziening van de bekwaamheidsbewijzen en het vereenvoudigen van de opleidingsprocedures. Vandaar mijn vraag aan de minister of er een breder beleid kan worden gevoerd om de zijinstroom te versterken.

De voorzitter : De heer De Cock heeft het woord.

De heer Dirk De Cock : Mijnheer de voorzitter, mevrouw de minister, er zijn ook mensen met een diploma voor het onderwijs die er pas op latere leeftijd instappen omdat ze op het moment dat ze afstudeerden niet aan de bak konden komen. Zijn er voor hen mogelijkheden om op vlak van verloning een tussenoplossing te vinden ? Dit kan bijdragen om het tekort aan leerkrachten zo goed mogelijk op te vullen.

De voorzitter : De heer Suykens heeft het woord.

De heer Lucien Suykens : Mijnheer de voorzitter, ik wil toch even wijzen op het verschil tussen kinderverzorgsters en kleuteronderwijzeressen. Ik heb er geen problemen mee dat neveninstromers gelijk worden bezoldigd op voorwaarde dat ze dezelfde bekwaamheidsbewijzen hebben en hetzelfde werk doen. Als kinderverzorgsters in het onderwijs willen stappen, moeten ze mijns inziens een verkorte opleiding volgen om dat onderwijs te leren.

De voorzitter : De heer Ramon heeft het woord.

De heer Frans Ramon : Ik wens de door de heer Martens ingebrachte verruiming te ondersteunen. Het gaat hier immers niet alleen om diploma's, maar ook om ervaring.

Ik weet niet hoe het er nu precies aan toe gaat, maar vroeger waren mensen die in het buitenland in het onderwijs hadden gestaan en hier terechtkwamen, voor hun anciënniteit afhankelijk van de inrichtende macht. Ik hoop dat de ongelijke behandeling die daaruit resulteerde, nu opgelost is.

Ramon

Het gaat hier dus niet alleen om ongelijke verloning, maar ook om het onvoldoende in rekening brengen van anciënniteit.

De voorzitter : De heer Martens heeft het woord.

De heer Luc Martens : In nauwelijks één week werd ik geconfronteerd met drie logopedisten die in het onderwijs werkzaam zijn omdat men niemand anders vond. Er werd dus vanuit een noodsituatie op hen een beroep gedaan.

Als zij dan in het onderwijs willen doorgaan met uitzicht op een benoeming, dan blijkt dat zij een opleiding van twee jaar moeten volgen om aan de voorwaarden te voldoen. Dit is een onvoorstelbaar hoge drempel, ja, zelfs bijna een contradictie omdat ze daardoor verplicht worden het onderwijs gedurende twee jaar te verlaten. Nochtans weet iedereen dat mensen met die opleiding reeds een aanzienlijk deel van het traject hebben afgelegd. Ik pleit daarom voor meer flexibiliteit en voor verkorte modulaire trajecten. Pas dan kunnen de in het leven verworven competenties echt worden verzilverd.

Ook daarover gaan het Sorbonne- en Bologna-debat. Daar wordt immers nagegaan hoe van dergelijke, op andere plaatsen verworven competenties een positief krediet kan worden gemaakt.

Ik vraag daarom aan de minister met betrekking tot dit beleidspunt veel actiever op te treden. Het impliceert immers een enorm potentieel dat voor het onderwijs heel wat nieuwe zuurstof kan betekenen. Het gaat namelijk om mensen die op andere plaatsen een soort 'volheid' hebben ervaren en die op grond daarvan het onderwijs geschikter kunnen maken voor de samenleving van morgen.

De voorzitter : Minister Vanderpoorten heeft het woord.

Minister Marleen Vanderpoorten : Vooreerst dient te worden opgemerkt dat de berekening van de geldelijke anciënniteit gesteund is op de bepalingen van het Koninklijk Besluit van 15 april 1958 houdende bezoldigingsregeling van het onderwijzend, wetenschappelijk en daarmee gelijkgesteld personeel van het Ministerie van Openbaar Onderwijs. Dit besluit legt de geldelijke anciënniteit vast en stelt dat, naast de onderwijsdiensten, ook nog de diensten in aanmerking kunnen genomen worden die het personeelslid hetzij in een dienst van de Staat of de diensten van Afrika, hetzij in een ande-

re openbare dienst dan de diensten van de Staat of de diensten van Afrika heeft gepresteerd. Deze diensten moeten gepresteerd zijn als burgerlijk of geestelijk titularis van een bezoldigd ambt met volledige prestaties. De diensten die kinderverzorgsters in een bezoldigd ambt hebben gepresteerd aan bijvoorbeeld een gemeentelijke instelling, worden in aanmerking genomen voor de anciënniteit. Diensten die gepresteerd zijn aan privé-instellingen kunnen echter, op basis van hetzelfde artikel, niet in aanmerking worden genomen.

Het voorliggende gegeven dat als probleem wordt voorgesteld, is dus niet van vandaag. Integendeel, het dateert reeds van 1958. Deze bezoldigingsregel is immers niet alleen van toepassing op de kinderverzorgsters, maar op alle personeelscategorieën van het onderwijzend personeel. Aan deze principes van het besluit zijn tot op heden geen wijzigingen aangebracht.

Terecht is de vraag of dit gegeven dat als ongelijkheid wordt voorgesteld, houdbaar blijft in een situatie waarin het onderwijs alles moet in het werk stellen om het ambt van leraar of onderwijzer of enig andere tewerkstelling in het onderwijs aantrekkelijk te maken.

Uiteraard is het wijzigen van de bedoelde regelgeving bespreekbaar. Mijn administratie heeft herhaaldelijk de opdracht gekregen dit te onderzoeken, en met name de zogenaamde gelijklopendheid in de prestaties uit een ander beroepsverleden te definiëren en af te bakenen. Ik wil alvast de aandacht vestigen op het feit dat deze wijzigingen ernstige budgettaire implicaties tot gevolg hebben. Het invoeren van deze maatregel voor de kinderverzorgsters heeft immers een gelijkaardige en terrechte vraag van andere personeelscategorieën tot gevolg : verplegers, logopedisten, kinesisten, zelfs leraars lichamelijke opvoeding, economie, enzovoort.

Ik wens ook de budgettaire implicaties te benadrukken van de vroegere overstappen naar het onderwijs. Een en ander brengt ons tot de discussie over de kostprijs, de vraag hoe ver we daarin kunnen gaan en de vraag hoe we dit kunnen regelen ten opzichte van zij die deze stap reeds vroeger hebben gezet.

Wat in het bijzonder de kinderverzorgsters betreft, is er in het begin van dit schooljaar een grote overloop geweest van welzijn naar onderwijs. Dit wordt niet alleen toegeschreven aan de betere verloning in het onderwijs, maar ook aan het lager aantal wekelijks te presteren uren en het hoger aantal va-

Vanderpoorten

kantiedagen. Dit zijn zaken die men goed voor ogen dient te houden vooraleer de discussie te beginnen.

Eigenlijk heb ik hier een tweeledige vraag gehoord : een vraag met betrekking tot de wedde en een vraag met betrekking tot de bekwaamheidsbewijzen. Ik ben het er volledig mee eens dat in de nabije toekomst werk moet worden gemaakt van een meer flexibel systeem en van verkorte trajecten.

Dit zal een grondige discussie vergen. Niet zozeer hier, want hier zullen we het waarschijnlijk snel eens zijn. Ik bedoel de discussie met, onder meer, de vakbonden en de betrokkenen bij de lerarenopleidingen waaruit waarschijnlijk een veel genuanceerder beeld zal blijken. Die discussie zal in de loop van de volgende maanden plaatsvinden. Het probleem komt trouwens ook aan bod tijdens de tweede fase van de loonstudie. Dat zal een bijkomend licht werpen op deze zaak. Ik ben het dus in principe eens met de standpunten. We mogen echter het prijskaartje niet uit het oog verliezen, en het een en ander moet worden afgewogen tegenover ander prioriteiten. We kunnen dus zeker niet bij wijze van spreken daar morgen al werk van maken.

De voorzitter : De heer De Meyer heeft het woord.

De heer Jos De Meyer : Ik dank de minister voor haar antwoord. De verwijzing naar het KB van 1958 is juridisch relevant. Maar ook de minister erkent dat dit besluit maatschappelijk achterhaald is. We zijn er ons van bewust dat mensen voor het onderwijs motiveren een prijskaartje heeft. Dat mag. We dringen aan op een oplossing op relatief korte termijn, wetende dat het een complex probleem is.

De voorzitter : Het incident is gesloten.

Vraag om uitleg van de heer Kris Van Dijck tot mevrouw Marleen Vanderpoorten, Vlaams minister van Onderwijs en Vorming, over het eredoctoraat uitgereikt door de Katholieke Universiteit Leuven aan prins Filip

De voorzitter : Aan de orde is de vraag om uitleg van de heer Van Dijck tot mevrouw Vanderpoorten, Vlaams minister van Onderwijs en Vorming,

over het eredoctoraat uitgereikt door de Katholieke Universiteit Leuven aan prins Filip.

Het verzoek van de heer Van Dijck was eerst als interpellatie ingediend. Dat is echter niet ontvankelijk verklaard, want de minister kan hiervoor moeilijk ter verantwoording worden geroepen. Niets belet de heer Van Dijck echter daarover een vraag te stellen.

De heer Van Dijck heeft het woord.

De heer Kris Van Dijck : Mijnheer de voorzitter, mevrouw de minister, geachte collega's, deze vraag verdient het te worden gesteld, want bij deze zaak is de Katholieke Universiteit van Leuven betrokken en ze zorgt voor enige commotie. Maandag 4 februari zal prins Filip de titel krijgen van doctor honoris causa. Hij zou van de KUL een eredoctoraat ontvangen wegens bepaalde waarden die hij belichaamt, zoals zijn actieve inzet voor de bevordering van de wereldvrede en het groot belang dat hij hecht aan zaken zoals de samenwerking tussen de gemeenschappen in ons land, de rol van het gezin en de nationale en internationale solidariteit.

Na het lezen van de wel zeer magere motivatie voor de toekenning van dit eredoctoraat, ben ik ervan overtuigd dat de kroonprins dit eredoctoraat krijgt omdat hij kroonprins is. Hij krijgt het omwille van zijn geërfde functie, en niet omwille van zijn maatschappelijke verdiensten. Ik kom daar nog op terug.

Personen als Jean-Luc Dehaene, Helmut Kohl en kardinaal Romero konden alleszins een indrukwekkender palmares voorleggen. Eredocoraten zijn bedoeld om verdienstelijke mensen die veelal in stilte werken althans voor het grote publiek eens in het zonnetje te zetten. In mijn protest sta ik niet alleen. Reeds meer dan 150 wetenschappers van de KU Leuven hebben spontaan de open brief ondertekend die midden december door onderzoekers van het departement Politieke Wetenschappen is verspreid tegen de toekenning van een eredoctoraat aan prins Filip. De academici nemen het niet dat dit eredoctoraat wordt toegekend omdat de betrokkene toevallig troonopvolger is. 'Waar het ons fundamenteel om gaat is het feit dat de beroepseer van de wetenschapper in het geding is, want we nemen in onze open brief geen standpunt in voor of tegen het koningshuis. We begrijpen dat de universiteit inspanningen moet leveren om te zorgen voor een goede financiële en materiële omkadering van onderzoek maar we nemen het niet dat hierbij omwille van beleidsmatige en pragmatische redenen belangrijke waarden worden opgegeven',

Van Dijck

aldus professor Kathlijn Malfliet van het departement Politieke Wetenschappen.

Prins Filip wordt volgens de motivatie van de universiteit gehonoreerd omwille van zijn bijdrage aan de nationale en internationale solidariteit en vrede, maar krijgt volgens haar rector ook een eretitel op basis van een koninklijke en adellijke titel, in navolging van een universitaire traditie. Dat treft me.

Zowel koning Boudewijn als de huidige koning kregen een eredoctoraat toen ze nog jonge twintigers waren. Bij kroonprins Filip wacht men tot hij de kaap van veertig jaar voorbij is. Zijn precieze leeftijd ken ik niet ; ik ben geen royalty watcher. *(Opmerkingen)*

Toen enkele mensen hadden vernomen dat ik hierover een vraag wilde stellen, is mij over deze zaak een plezante maar ook verhelderende anekdote verteld. Ze leert ons waarom men met de uitreiking van dat eredoctoraat heeft gewacht tot de prins bijna de middelbare leeftijd heeft bereikt. Ik vermoed dat men de traditie vergeten was. Naar men mij heeft verteld, wilde de KU Leuven de kroonprins van Japan een eredoctoraat toekennen. Vraag me niet wat zijn verdiensten zijn. Zoals ik al zei : ik ben geen royalty watcher.

Ik veronderstel dat men niet zomaar naar de inlichtingendienst belt om het telefoonnummer van het keizerlijk paleis van Japan te bekomen. Daarom had men Laken ingeschakeld om het hof van Japan te contacteren.

Het keizerlijk hof van Japan zou naar verluidt echter weinig interesse hebben gehad voor een benoeming van de kroonprins tot doctor honoris causa. Daarop zou vanuit Laken aan de Leuvense universiteit zijn meegedeeld dat ze daar nog een kandidaat hadden. Wie zich geroepen voelt, kan dus nog solliciteren. Deze informatie komt overigens van het rectoraat zelf.

Mevrouw de minister, gezien mijn en veler onbehagen, zou ik u hierover enkele vragen willen stellen. Dat werd me afgeraden, omdat u in deze weinig of geen verantwoordelijkheid zou dragen, wat wel zal kloppen, maar ik wil u desondanks meer duidelijkheid vragen over de procedure voor de toekenning van de titel van doctor honoris causa.

Wie neemt de beslissing tot de uitreiking ? Wat is de procedure ? Wat zijn de criteria voor de uitreiking van zo'n voorname titel ? Wie in het konink-

lijk hof heeft in de geschiedenis in een gelijkaardige context al die titel ontvangen ? Wat houdt het eredoctoraat juist in ? Heeft het financiële implicaties ? Zo ja, gaat het dan om Vlaams overheidsgeld ?

Ik neem aan dat de Vlaamse regering geen invloed heeft op de procedure, en dat dit tot de autonomie van het universiteitsbestuur behoort. Kunt u dat bevestigen ? Gezien de inhoud van de brief van de wetenschappers, rijst de vraag of hun stelling terecht is dat deze toekenning de beroepseer van de wetenschappers in het gedrang brengt. Is het daarom opportuun deze universitaire traditie nog in stand te houden ?

De voorzitter : De heer Van Nieuwkerke heeft het woord.

De heer André Van Nieuwkerke : Mijnheer de voorzitter, mevrouw de minister, collega's, ik deel de ergernis van de heer Van Dijck. Of we er hier iets aan kunnen doen, is echter een andere zaak.

Wat me evenwel vooral opvalt, is het gebrek aan democratische besluitvorming in de KUL. Te oordelen naar de protesten van professoren en studenten, schort er iets aan de participatie van de verschillende actoren in de KUL. Dat baart me zorgen.

De voorzitter : De heer Van Overmeire heeft het woord.

De heer Karim Van Overmeire : Mijnheer de voorzitter, mevrouw de minister, collega's, in dit dossier valt het absoluut gebrek aan inschattingsvermogen op van het hof in Laken, dat dit naar voren heeft geschoven. Dat geldt ook voor de universiteit van Leuven, maar daar zullen ze een suggestie hebben gekregen uit Laken, zoals hier al is gezegd, wat ook past in de grote propagandacampagne die al een tijdje aan de gang is. In Laken heeft men geen enkel besef van wat er leeft bij de bevolking in Vlaanderen.

Deze heisa is voor het huis van Saksen-Coburg veeleer contraproductief, en ik ben zeker niet rouwig om dat resultaat. Had het koningshuis dit niet gedaan, dan zou het op meer sympathie kunnen rekenen dan nu nog het geval is. La Flandre profonde komt nu eindelijk eens aan de oppervlakte. Dat is een signaal dat de mensen schoon genoeg hebben van het verhaal dat hen steeds weer wordt opgedrongen.

De voorzitter : De heer Suykens heeft het woord.

De heer Lucien Suykens : Mijnheer de voorzitter, mevrouw de minister, collega's, de minister van Onderwijs heeft hier eigenlijk geen zeggenschap over, maar dat zal ze zelf wel uitleggen. Ook ik heb vragen bij het feit dat het autonome Vlaanderen nog steeds moet ondergaan dat een bepaalde klas-se in het land zichzelf van alles en nog wat voor-ziet. Het koningshuis creëert graven en baronnen, maar op welke basis het dat doet, is een raadsel. Het kan zichzelf nu ook titels toekennen. Ik dacht nochtans dat iemand die doctor honoris causa van een universiteit wordt, toch een en ander boven de ogen moest hebben zitten. Daarin ben ik nu wel ontgoocheld.

De voorzitter : Minister Vanderpoorten heeft het woord.

Minister Marleen Vanderpoorten : Mijnheer de voorzitter, collega's, aan alle universiteiten neemt de raad van bestuur de beslissingen over de verlening van eredocoraten. De voorstellen daartoe worden gedaan door de faculteiten of door een aantal leden van de academische gemeenschap.

De meeste universiteiten hanteren twee types van eredocoraten. Het eerste type wordt toegekend aan prominente eminente personen die zich op wetenschappelijk gebied verdienstelijk hebben gemaakt. Het tweede type is bedoeld voor eminente personaliteiten omwille van hun bijzondere verdiensten op maatschappelijk, sociaal, cultureel of algemeen humanitair vlak.

Meestal worden de voorstellen die betrekking hebben op het eerste type, gedaan door de faculteiten in een beurtrol. Voor deze eredocoraten gelden als criteria de wetenschappelijke prestaties en de faam van de kandidaat in een bepaald onderzoeksdomein. De voorstellen die betrekking hebben op het tweede type, worden gedaan op het centrale niveau van de universiteit. Met dat type wil de universiteit als instelling haar waardering uitdrukken voor eminente figuren uit politieke, diplomatieke, sociale, industriële en culturele kringen die bijzondere verdiensten kunnen voorleggen op het brede humanitaire vlak.

Eredocoren krijgen geen financiële vergoeding noch een bijzondere positie binnen de universiteit. De titel van doctor honoris causa is een zuivere eretitel en heeft geen enkel civiel noch academisch effect. De universiteiten doen uiteraard soms een geprivilegieerd beroep op hen voor het verzorgen van lezingen en gastcolleges in de voortgezette academische opleidingen en in het postacademisch onderwijs.

De toekenning is een zaak van de universiteiten zelf. Zij kunnen in deze autonoom beslissingen nemen. Ik ga ervan uit dat de reputatie van een universiteit voor een deel mee bepaald wordt door de erkenning van de personen aan wie ze een eredocoraat verleent. De universiteiten hebben er dan ook alle belang bij hun reputatie niet te grabbel te gooien en goede en verantwoorde keuzes te maken.

Zoals reeds aangestipt, zijn er naast de wetenschappelijk georiënteerde eredocoraten ook meer maatschappelijk georiënteerde eredocoraten. Het is precies deze laatste categorie die uiting geeft aan de wezenlijke maatschappelijke rol die de universiteiten, naast hun zuiver academische missie, toch te spelen hebben.

Als slotbeschouwing zou ik willen meegeven dat het steeds mijn bedoeling is geweest en blijft om de autonomie van de universiteiten maximaal te respecteren, en dus ook op het vlak van de eredocoraten. Een lijst met de in het verleden toegekende eredocoraten zal aan de leden van deze commissie worden rondgedeeld.

De voorzitter : De heer Van Dijck heeft het woord.

De heer Kris Van Dijck : Mevrouw de minister, ik dank u uiteraard voor uw antwoord. Het lag trouwens voor een groot deel in de lijn van mijn verwachtingen. Ik heb ook antwoord gekregen op een aantal vragen waar ik echt wel mee zat. Ik dank u ten slotte voor het ter beschikking stellen van de lijst met eredocoraten.

De voorzitter : Het incident is gesloten.

Vraag om uitleg van de heer Jos De Meyer tot mevrouw Marleen Vanderpoorten, Vlaams minister van Onderwijs en Vorming, over de uitvoering van CAO IV, V en VI

De voorzitter : Aan de orde is de vraag om uitleg van de heer De Meyer tot mevrouw Vanderpoorten, Vlaams minister van Onderwijs en Vorming, over de uitvoering van CAO IV, V en VI.

De heer De Meyer heeft het woord.

De heer Jos De Meyer : Mijnheer de voorzitter, mevrouw de minister, collega's, bij de bespreking in de commissie voor Onderwijs op donderdag 10 ja-

De Meyer

nuari jongstleden over de uitstapmogelijkheden in het onderwijs is zeer regelmatig verwezen naar de uitvoering van de CAO's IV, V en VI. Verscheidene punten van deze overeenkomsten moeten nog geïmplementeerd worden.

Mevrouw de minister, kunt u ons een overzicht geven van de afspraken uit de CAO's IV, V en VI die nog moeten worden uitgevoerd? Wanneer zullen deze punten worden uitgevoerd? Wat is hierbij het tijdspad en wat is hiervan per begrotingsjaar de kostprijs?

De voorzitter : Minister Vanderpoorten heeft het woord.

Minister Marleen Vanderpoorten : Mijnheer de voorzitter, collega's, de invoering en uitvoering van de bepalingen van de verschillende CAO's is meestal over een aantal jaren gespreid. Daarom is het niet altijd mogelijk om van sommige maatregelen nu reeds te zeggen of ze al dan niet tijdig zullen worden uitgevoerd. Ik denk dan vooral aan CAO VI. Een aantal zaken daarvan zullen pas worden uitgevoerd op 1 september 2003.

Dikwijls is de invoering van een bepaling afhankelijk van de resultaten van de werkzaamheden van een werkgroep, meestal bestaande uit vakbonden en inrichtende machten. Daarenboven worden soms bepalingen van de ene CAO door de engagementen in een volgende CAO of aangegaan tijdens onderhandelingen achterhaald. Wat de concrete stand van zaken voor elke CAO betreft, kan ik u de volgende informatie bezorgen, zonder in detail op elke maatregel in te gaan.

Ik start met CAO VI. Alle maatregelen met ingangsdatum 1 september 2001 werden via omzendbrief aan de scholen meegedeeld. De reglementaire teksten hiervan zijn – wat men pleegt te noemen – op circuit gezet en de meeste zitten in het stadium van advies bij de Raad van State. Voor de maatregelen die volgend schooljaar ingaan, werden reeds teksten voorbereid en de geplande werkgroepen zullen dit voorjaar starten. Alles laat voorzien dat – ondanks de moeilijkheden van de voorbije maanden, die voor enige vertraging hebben gezorgd – de uitvoering volgens plan kan verlopen.

Dan kom ik bij CAO V. De verschillende bepalingen betreffende de verlofregelingen zijn in de feiten achterhaald door het engagement van de over-

heid bij de onderhandelingen over TBS 58. Er werd immers vooropgesteld dat er een volledige herziening, vereenvoudiging en harmonisering van de verlofstelsels zal gebeuren. Uitzondering hierop is het ouderschapsverlof in de hogescholen, waarvoor het ontwerpbesluit thans voor advies voorligt bij de Raad van State. De regeling voor de kinderdagverblijven van Brussel-Hoofdstad wordt opgenomen in onderwijsdecreet XIV. Alle andere maatregelen zijn ofwel uitgevoerd, ofwel in uitvoering op niveau van werkgroepen of in ontwerp teksten, afhankelijk van de ingangsdatum.

Dan kom ik nu bij CAO IV. Hiervoor geldt inzake verlofregelingen hetgeen ik gezegd heb bij CAO V. Andere maatregelen inzake administratieve omkadering in het basisonderwijs komen terug in CAO VI en worden besproken in het kader van de uitwerking van het onderwijslandschap basisonderwijs. De middelen waarin hiervoor was voorzien, zijn wel op de geplande uitvoeringsdata als werkmiddelen aan de scholen doorgestort. Een aantal werkgroepen hebben hun werkzaamheden afgerond. Het gaat dan bijvoorbeeld om de prestatieregeling internaten, paramedici en MVD-personeel. Hun resultaten zijn echter achterhaald door nieuwe beslissingen, bijvoorbeeld door de studie inzake objectieve verschillen en CAO VI. Alle weddemaatregelen werden uitgevoerd.

Ik zal voor elke CAO tabellen bezorgen in verband met de budgettaire kostprijs van elke maatregel per begrotingsjaar. Ik beseft dat dit antwoord vrij algemeen is. Vermoedelijk hebt u een aantal concrete maatregelen op het oog. Indien u mij deze bezorgt, zal ik meer in detail de stand van zaken van een dergelijke maatregel kunnen opgeven.

De voorzitter : Die bijlagen zullen worden rondgestuurd aan de leden.

De heer De Meyer heeft het woord.

De heer Jos De Meyer : Mevrouw de minister, ik dank u voor uw toelichting. Onze bezorgdheid is uiteraard dat engagementen tijdig moeten worden uitgevoerd. Op basis van het gegeven antwoord en de overgemaakte documenten zullen we hier bij gelegenheid verder op ingaan.

De voorzitter : Het incident is gesloten.

Vraag om uitleg van de heer Dirk De Cock tot mevrouw Marleen Vanderpoorten, Vlaams minister van Onderwijs en Vorming, over het verloop van onderwijzend personeel in de scholen van de Brusselse regio

De voorzitter : Aan de orde is de vraag om uitleg van de heer De Cock tot mevrouw Vanderpoorten, Vlaams minister van Onderwijs en Vorming, over het verloop van onderwijzend personeel in de scholen van de Brusselse regio.

De heer De Cock heeft het woord.

De heer Dirk De Cock : Mijnheer de voorzitter, mevrouw de minister, het is geweten dat maatregelen ten voordele van het Nederlandstalig onderwijs in Brussel in veel gevallen stranden, omdat te weinig onderwijzend personeel zich aanbiedt in de Nederlandstalige Brusselse scholen. Het opsplitsen van klassen wordt noodgedwongen niet doorgevoerd bij gebrek aan personeel, en sommige klassen moeten zelfs worden samengezet. Personeelsleden die zich specifiek met zorgverbreding bezighouden, moeten omwille van overmacht door de directeur worden ingezet als reguliere klasleerkracht.

Een ander heikel probleem is het verloop van heel wat leerkrachten, zodat gespecialiseerde kennis, met name over de bijzondere problemen met het hoge aantal Franstalige en anderstalige leerlingen en met anderstalige nieuwe instromers, telkens opnieuw moet worden opgebouwd in de scholen. Dat bevordert de manier van werken natuurlijk niet.

Vandaar mevrouw de minister, dat ik u een aantal vragen stel, die ook informatief en oplossingsugerend zijn. Is het gebrek aan onderwijzend personeel nijpender in Brussel dan in Vlaanderen ? Hoe verhoudt het tekort in Brussel zich tot het tekort in Vlaanderen ? Op welk onderwijsniveau situeert het tekort zich het meest ?

Op welke manier kunt u hieraan op relatief korte en middellange termijn tegemoetkomen ? Overweegt u desnoods overgangsmaatregelen om de nood te lenigen ?

Heeft de minister zicht op het verloop van leerkrachten in de Nederlandstalige scholen in de Brusselse regio ? Hoe kan dat verloop beleidsmatig worden teruggedrongen ?

De voorzitter : De heer Moreau heeft het woord.

De heer André Moreau : Mijnheer de voorzitter, om goed te kunnen volgen, zou ik graag van de vraagsteller vernemen of hij met de Brusselse regio, enkel de 19 gemeenten van Brussel bedoelt.

De heer Dirk De Cock : Ja, dat klopt.

De voorzitter : Minister Vanderpoorten heeft het woord.

Minister Marleen Vanderpoorten : Mijnheer de voorzitter, mijnheer De Cock, u weet dat ik me zorgen maak over deze zaak en dat ik de problematiek van nabij volg. Dat er problemen zijn, is tijdens de gesprekken die u vorige week hebt gevoerd met mevrouw Deckers, wellicht ook duidelijk aan het licht gekomen.

Het probleem van het gebrek aan onderwijzend personeel in Vlaanderen en Brussel kwam eerder al aan bod in deze commissie : tijdens de besprekingen van de begroting en bij vragen om uitleg. Met de vervangingspool wordt getracht om te voorzien in personeel dat kan instaan voor de gemiddelde vervangingsbehoeften van de scholen die zijn aangesloten. De tekorten aan kleuteronderwijzers situeren zich enkel in de zones Brussel, Vilvoorde, Halle, Dilbeek, Antwerpen, Brasschaat, Boom en Mechelen. De tekorten aan onderwijzers zijn overal waarneembaar, maar de grootste tekorten bestaan in de zones Brussel, Halle, Vilvoorde, Dilbeek, Antwerpen, Kalmthout, Boom en Brasschaat, maar ook in sommige zones van West- en Oost-Vlaanderen. Voor het basisonderwijs is de invulling van de vervangingspool het meest problematisch in Brussel en de Brusselse Rand. Tijdens het lopende schooljaar, 2001-2002, geraken 24 vacatures van kleuteronderwijzer en 37,5 betrekkingen voor onderwijzer permanent niet ingevuld. Nergens in Vlaanderen verloopt de invulling van de vervangingspool zo moeizaam. De tekorten aan leerkrachten in het secundair onderwijs, over alle disciplines heen, situeren zich voornamelijk in de zones Antwerpen, Gent, Brugge, Kortrijk, Brasschaat, Mechelen, Brussel, Sint-Niklaas, Dilbeek en Vilvoorde.

Ook in het arbeidsmarktrapport voor het basisonderwijs en secundair onderwijs van januari 2001 wordt aandacht besteed aan de specifieke situatie van Brussel. Ik geef u enkele belangrijke vaststellingen uit dit rapport. Het aantal werkzoekende leerkrachten voor het Nederlandstalig onderwijs in Brussel is zo goed als verwaarloosbaar. In oktober 2000 waren 9 leerkrachten voor het basisonderwijs en 26 leerkrachten voor het secundair onderwijs ingeschreven bij de BGDA als niet-werkende werk-

Vanderpoorten

zoekenden met het Nederlands als voertaal en le-
raar als beroepsaspiratie.

In het rapport wordt het percentage van 'onvol-
doende gekwalificeerde leerkrachten' beschouwd
als een relevante indicator van het lerarentekort.
Ook in het buitenland wordt deze indicator gehan-
teerd. Daaruit blijkt dat Brussel zowel in absolute
termen, als in vergelijking met andere regio's in
Vlaanderen de grootste moeite heeft met het vin-
den van onderwijzers voor het lager onderwijs.
Slechts 68 percent van de vervangleerkrachten in
de Brusselse lagere scholen beschikt over het ver-
eiste diploma van onderwijzer, tegenover een ge-
middelde van 87 percent voor alle scholen die door
de Vlaamse Gemeenschap worden betoelaagd.
Voor het secundair onderwijs behoort Brussel,
samen met Antwerpen-stad, tot de regio's die de
grootste moeite ondervinden om leerkrachten te
vinden met een vereist bekwaamheidsbewijs. 18
percent van de vervangers uit die regio's wordt
aangesteld met een ander bekwaamheidsbewijs te-
genover 15 percent voor alle secundaire scholen
samen. De aanstelling met een ander bekwaam-
heidsbewijs kan in de regel slechts indien er een
vastgesteld tekort is aan leerkrachten.

De aanpak van het lerarentekort is, zoals u weet,
een belangrijke doelstelling van mijn onderwijsbe-
leid. Daartoe werden tijdens deze legislatuur reeds
een hele reeks beleidsmaatregelen uitgevaardigd,
die als gemeenschappelijk doel hebben de bestaan-
de, krappe reserves op de arbeidsmarkt maximaal
te benutten.

Zittende leerkrachten worden aangemoedigd om
méér te presteren door overwerk en bijbetrekking
beter te betalen. Leerkrachten die hun onderwijs-
opdracht definitief of tijdelijk onderbreken, kun-
nen opnieuw in actieve dienst komen. Tot deze
groep behoren ook de leerkrachten die een volledi-
ge terbeschikkingstelling wegens persoonlijke aan-
gelegenheden voorafgaand aan het rustpensioen
genieten. De vervangingspool verleent job- en in-
komenszekerheid aan tijdelijke vervangleerkrach-
ten, zijnde minimale arbeidsvoorwaarden om een
leerkracht aan te trekken en te behouden voor het
onderwijs.

Vanaf 1 september 2001 kan er in het kleuteron-
derwijs een beroep worden gedaan op beroepsseg-
menten waarvoor nog arbeidsreserves bestaan. Zo
worden er kinderverzorgsters ingezet, waardoor
het dreigend tekort in het kleuteronderwijs kan
worden opgevangen. Specifiek voor Brussel komt

er vanaf volgend schooljaar een betere betaling
van leerkrachten die daar les geven. Wervingscam-
pagnes moeten meer leerkrachten aantrekken voor
de lerarenopleidingen.

Uit een recent onderzoek van het departement
Onderwijs blijkt dat veel jonge, pas afgestudeerde
leerkrachten terechtkomen in het onderwijs. Dat is
een goede zaak. Alleszins wat het basisonderwijs
betreft, ligt dit instroompercentage erg hoog. 87
percent van de in 2000 afgestudeerde kleuteron-
derwijzers is in het schooljaar 2000-2001 in het on-
derwijs gestart. Voor de onderwijzers – en hier is
het tekort het grootst – bedroeg dit percentage
zelfs 93,5 percent. In het secundair onderwijs daar-
entegen bedraagt het doorstromingspercentage
72,5 percent.

Naast het aantrekken van jonge, nieuwe leerkrach-
ten naar het onderwijs zijn met andere woorden
andere beleidsingrepen noodzakelijk. Het beleid
moet zich ook richten op de uitstroom. De jaarlijk-
se vervroegde uitstroom van duizenden leerkrach-
ten met ervaring is één van de hoofdoorzaken van
het lerarentekort en moet worden afgeremd.

In mijn antwoord op de vraag nummer 23 van 12
november 2001 heb ik verwezen naar een onder-
zoek van mijn administratie over het verloop van
tijdelijke interimarissen in de eerste jaren van hun
loopbaan in het onderwijs. Hieruit blijkt dat een
kwart van de tijdelijken het onderwijs verlaat na
een periode van vijf jaar. De resultaten van dit on-
derzoek werden gedifferentieerd qua onderwijsni-
veau en net, echter niet qua regio. Dergelijk onder-
zoek vergt veel tijd, en kan niet worden uitgevoerd
binnen het tijdsbestek om op de concrete vraag om
uitleg te antwoorden. Mijn administratie werkt op
dit ogenblik aan een actualisering van de studie
over de onderwijsarbeidsmarkt en zal de vraag in
dat kader onderzoeken.

Wat het eventuele grotere verloop van leerkrach-
ten in Brussel betreft, verwijs ik – zonder vooruit te
lopen op de resultaten van het onderzoek – naar de
algemene economische context in de Brusselse
regio. Uit cijfers van de VDAB blijkt dat – zelfs na
het faillissement van Sabena – de provincie
Vlaams-Brabant en de omgeving van Brussel de
laagste werkloosheidsgraad kennen in Vlaanderen.
In december 2001 was dat 5,03 percent. Daarnaast
moeten we ook rekening houden met de moeilijke
werksituatie in de Brusselse scholen. Ze staan voor
de moeilijke opdracht om onderwijs te verzorgen
aan een groot aantal allochtone en anderstalige
leerlingen. Veel leerkrachten hebben drie groepen
in hun klas : leerlingen met Nederlands als moeder-

Vanderpoorten

taal, Franstaligen en allochtonen. In een dergelijke context kan de onderwijssector zijn concurrentiepositie op de arbeidsmarkt uiteraard moeilijk handhaven in de Brusselse regio.

Als we met jonge leerkrachten praten, zeggen ze ook dat als ze de kans krijgen, ze uit Brussel weg willen. De moeilijke situatie is daar natuurlijk één van de oorzaken van.

De voorzitter : De heer De Cock heeft het woord.

De heer Dirk De Cock : Mevrouw de minister, ik dank u voor uw uitgebreid antwoord. Als jong leerkracht ben ik zelf in Brussel begonnen. Ik ben daar blijven plakken. Ik kan dit iedereen aanraden. Daar doet men echt praktijkervaring op.

De betere betaling van de onderwijzers in Brussel zal wellicht zorgen voor een grotere aantrekkingskracht. Het verloop is nog niet uitgesplitst qua regio. Ik neem aan dat we daarover te gepasten tijde worden ingelicht.

Mevrouw de minister, ik ben verheugd dat u erg begaan bent met het Nederlandstalig onderwijs in Brussel. U hebt zelf de pijnpunten aangeraakt. Er is zeker nog een weg af te leggen.

De voorzitter : De heer Moreau heeft het woord.

De heer André Moreau : Mijnheer de voorzitter, ongeveer anderhalf jaar geleden heb ik in deze commissie ook gesproken over gedifferentieerde verloning. Ik stelde toen dat onderwijzers die moeten werken in moeilijke omstandigheden, beter moeten worden vergoed. De heer Sannen, die ik ten zeerste waardeer voor zijn grote kennis inzake het onderwijs, heeft me toen teruggefloten. Dit heeft me echt geraakt.

Vandaag hoor ik dat voor de onderwijzers in Brussel meer geld ter beschikking wordt gesteld. Ik ben daar blij om. Ik steun deze aanpak ten volle.

De voorzitter : Het incident is gesloten.

– *Het incident wordt gesloten om 11.50 uur.*
